

ОЛЕКСАНДРІЙСЬКИЙ

БЮЛЕТЕНЬ

Офіційний орган м. Олександрії та району.

Рік видання 2, ч. 53 (77).

Субота, 26 вересня

1942 р.

Ціна 1 крб.

У дзеркалі подій

Над Тереком взято приступом завзято боронені ворогом важливі міста Терек та Владіміровський. В повному ході завзяті вудичві бої в деяких частинах міста Сталінґраду, яке ворог розпочав намагастися боронити, підкинувши свіжі сили. Зломившись з великими втратами для ворога нові відтяжуючі наступи на північ від міста. Біля Саратова авіація запалила склад танків над Волгою. На північній захід від Воронежу війшли знов навісень шалені ворожі наступи.

Також на південний схід від Ільменського озера і на південь від Ладозького озера відбито повновлені наступи советів загальним вогнем всієї зброї з великими для ворога втратами. Авіація затопила на озері Ладога один вантажний корабель, один інший корабель пошкоджено і одне сторожове судно заналепо.

Німецькі бойові літаки, не зважаючи на несприятливу погоду, поборювали у заливі Двіни біля Архангельська рештки великого англо-американського конвою. Поцілено декілька разів три торговельні кораблі.

У Північній Африці з'єднання німецької авіації налітали на ворожі вогні сили біля фронту Ель-Алямайн і у південній пустинній області. У повітряних боях збито чотири британські літаки. За час від 9. до 20. вересня британська авіація втратила 189 літаків, із того числа 46 над Середземним морем і у Північній Африці. У цей самий час у боротьбі проти Великобританії згинуло 22 власні літаки.

У боях у районі Сталінґраду одна піхотна дивізія під час успішної відсічі сильних відтяжуючих наступів ворога знищи-

ла за один день 129 совєтських танків.

У Північному морі досягнуто перемогу у великій боротьбі конвоїв. Після цілковитого знищення великого конвою у Північному морі, за час від 2 до 7 вересня, британці зробили нову спробу пробратися одним великим, сильно забезпеченим одиницями флоту конвоєм через Північне море в один совєтський порт. Цьому задумові сприяли погані умовини погоди. Кесадри німецьких бойових літаків та підводні човни заатакували та у пілоденних повних жертв боях розбили цей конвой, у склад якого входило кругло 45 торговельних кораблів. В поганих умовах погоди наші літаки затопили з цього конвою разом 25 торговельних кораблів загальною в 177.000 рбт. Вісім інших кораблів пошкоджено так тяжко, що можна їх уважати за втрачені. Крім цього, авіація знищила один винищувач, а також два сторожові судна. У впертій погоні наші підводні човни знищили п'ять торговельних кораблів разом в 29.000 рбт. із одвого конвою і два британські винищувачі поцілила торпедами; їх затоплення не можна було, однак, помітити при даному стані погоди. Цим нанесено ворогові одну із його найтяжчих поразок у боях конвоїв. На протязі шести днів втратив він 38 торговельних кораблів, навантажених різноманітним вогняним матеріалом, між цим танкери, усього 270.000 рбт. До цього треба додати втрату шести вогняних кораблів.

Як штаб шведської армії повідомляє, британські літаки перелетіли вночі на суботу понад шведською територією. Агентство ТТ повідомляє, що тих літаків було 12 до 15, та що вони скинули міни в Ерезунд. Шведський уряд запротестував проти цього в Лондоні.

ВІДВЕРТА ТЕЛЕГРАМА З МОСКВИ

СТОКГОЛЬМ. — «Свенська Дагбладет» повідомляє з Лондону, що в Англії викликала сенсацію дуже відверта телеграма представника Таймса з Москви. У телеграмі підкреслюється, що втрата Сталінґраду потягне за собою катастрофальні наслідки для союзників, а особливо, коли західним державам не пощастить ще в цьому році перевести десант в Західній Європі. Дальше в телеграмі Таймса говориться, що гігантська боротьба проти німецьких сил став поступово непереносною пробою моральної витри-

валості для советів.

Як «Свенська Дагбладет» дальше повідомляє, факт, що строга совєтська цензура пропустила таку телеграму, вважається в Англії доказом того, що її зміст схожий з поглядами провідних кругів у Москві. Дальше вважається це сигналом, що Москва бажає та чекає другого фронту. «Ділема є жахлива та вимагає від проводу здорових нервів» — закінчує звіт повідомлення шведський часопис — однак, ледве чи провід союзників дозволить вплинути на своє рішення голосові народу.

БІЙ ЗА СТАЛІНГРАД

БЕРЛІН. — В доповненні до вчорашнього вогняного звідомлення довідустся ДНБ з військових кругів таке:

В плановому ході бою за Сталінґрад вдалося німецьким відділам в тяжких боях за вулиці і будинки пробратися дальше в середину міста. Крила німецького наступу, тримаючись міцно берегів Волги, затискаються на півночі і на півдні та оточують місто залізним кільцем, яке не залишає большевикам можливості руху. Коли ж вони все ж таки намагаються божевільними протинаступами з величезними втратами стримати просування німецьких відділів, то це доказує ще раз, що большевицьке керівництво не вагається перед жадними жертвами, щоб з мотивів престижу затримати на короткий час дезриваюче вирішення. Якщо в коротких звідомленнях Верховного Командування Збройних Сил про бої за Сталінґрад не подається щоденних звідомлень про успіхи, то однак німецький наступ, ошаджуючи сили, розвивається з систематичним уточненням.

Місто, довге на якихсь 20 км. і широке від 2 до 3 км., розташоване головно над західним берегом Волги. Кожний дім від льоху до криші, пристосовано до оборони. Залізничні станції, водопровідні вежі, електричні, верстати, багато фабрик — все це сплетено польовими фортифікаціями та дротяними нерешкодами у широку оборонну систему. Кожний пролім ударних німецьких частин у ту армію фортифікованих домів треба переводити в завзятих боях з підтримкою зенітних гармат та батарей, штурмових гармат, треба його поширять на боки та здобувати вулицю за вулицею. До цього ж дощі, які вшали ос-

танними днями, створюють несприятливі бойові умовини для атакуючих. В мурах цього большевицького червоного центру кипить ще боротьба, але вже повільно зарисовуються її військові та господарські наслідки.

В околиці Воронежу та на південний схід від Ільменського озера і над берегами Ладозького озера большевики знову почали бої, які так дуже з'їдають їхні сили та бойовий матеріал. Не зважаючи на те, що вони кидають у бій маси артилерії, панперників та з'єднань авіації, їх розбиває вогонь тяжкої зброї вже перед початком атаки, або перед німецькою головною лінією. Де пощастить їм зробити малі місцеві проломи, їх окружується, винищується окружені частина і протнударом вирівнюється лінія.

Факт, що в часі від 5 до 17 вересня збито 1361 большевицький літак, а втрачено власних 93 літаки, дозволяє робити важливі висновки про тяжкі загальні втрати большевиків у людях та в матеріалі.

Вчора ввечері положення Сталінґраду виглядало так: Місто цілковито оточене, від півночі та від півдня затискаються докруги нього все тісніше німецькі кліні. Якщо звичайна людина думає, що дії під Сталінґрадом посуваються тільки помалу вперед, то треба взяти під увагу те, що, на думку німецьких військових кругів, це місто нечувано сильно фортифіковано. Окрім цього, німецький наступ також тому проходить повільно вперед, що німецький вогонь провід має на меті якнайбільше заощадити сили. Однак, як це вчора ввечері заявили у Берліні, про долю Сталінґраду немає вже сумнівів.

Дошкульні британські втрати під час спроби десанту біля Тобрука

БЕРЛІН. — Як ДНБ довідустся з військових кругів, спроба десанту біля Тобрука принесла британцям такі втрати, які вони дуже дошкульно відчують у своїх вже сильно зменшених бойових силах. У тих діях пропали два крейсери, 4 нищильники, багато торпедних човнів, декілька корветів, багато десантських човнів — і цього буде противникові дуже бракувати до дальших операцій.

Морська артилерія разом з авіацією привела спробу десанту знову до жалісного та гірко-го кінця. Окрім цього, дуже відзначилися німецькі очису-

вальні човни по переможних оборонних боях з багато переважуючими британськими одиницями під час рятування англійців з моря. Вони врятували з моря та привезли на берег 117 членів залоги з затоплених ворожих кораблів. Це треба тим більше підкреслити, що англійці саме недавно затопили на Середземному морі санітарний пароплав держав осі. Зайняття одного англійського швидкоплавного човна є також піднім уваги, місцевим досягненням німецьких малих одиниць.

Подробиці нападу італійських штурмових відділів на Гібралтар

РИМ. — Агентство Стефани подає з Танжеру такі подробиці про згаданий в італійському вогняному звідомленні з 18 вересня напад італійських штурмових відділів на Гібралтар:

Вночі з 16 на 17 вересня прийшло в Гібралтарі до першої тривоги, коли недалеко від місця, на якому стояли закорені лінійний корабель «Малая», два крейсери і багато нищильників, спостережено появу італійського підводного човна. Негайно вилетіли два літаки, рефлектори освітлюли поверхню води, літаки сьгнули цілий дощ бомб, сторожові човни і озброєні веслові човни кружляли по морі, де появилася підводний човен.

Портові батареї отримали наказ приготуватися до бою. Не описаний хаос збільшився в наслідок того, що видавано численні накази і протинакази. Італійського підводного човна не можна було знайти. Ченадійно заатаковано англійські кораблі й ушкоджено їх. Кілька буксирних човнів поспішили, щоб рятувати лікори і інші закорені в пристані кораблі, аж нараз вилетів в повітря зі страшною експлозією «Равене Пуент». З приводу невдачної оборони, як повідомляє італійське агентство, прийшло до сильного конфлікту між різними командуваннями Гібралтару. Британська морська кріпність знаходиться все ще в стані тривоги. Літаки безперервно кружляють над Гібралтарською пристанню, щоб відкрити ворога, який тимчасом вже далеко відійшов.

Нова научна станція

БЕРЛІН. — При науковому відділі Німецької Академії створено «Відділ відносин Німеччини зі Сходом», до якого повливано відомих німецьких вчених. Ціллю та завданням Відділу є досліджувати вплив німецького духового життя на Схід та видавати енциклопедичні та бібліографічні твори, які дозволять б всебічно пізнати Схід.

В Перу дрижить земля та морське дно

САНТІАГО ДЕ ЧІЛЕ. — Згідно звідомлень про землетрус у Перу, міста Нацца та Пуерто цілковито спустошені. В Пуерто Льомас море спершу відступило на 200 мет., а пізніше залило хвилями цю місцевість. Населення втекло в гори. В наслідок струшення морського дна, перервався морський кабель.

З а к л и к

Українці! Знайомтесь з прекрасною націонал-соціалістичною Німеччиною.

Чоловіки й жінки, зголошуйтеся добровільно до праці в Німеччині.

Своєю роботою ви допомагаєте раніше одержати перемогу.

Зголошуйтесь до біржі праці в Олександрії, Знам'яниці, Новогеоргіївську й Онуфрієвці.

Гейбітсномісар УЛЬМАН
Олександрія.

Лист з Великонімеччини

Добрий день, любі мамочко, Лідочко, Количко!

Я живу добре, роблю на заводі біля одного, а іноді й біля двох верстатів. Робота дуже легка. Кормлять нас добре. О 7-й годині ранку дають кофе й хліб, о 9-й годині ранку дають суп і хліб. О 12-й годині дня дають борщ, суп, котлети, а також ще щонебудь. О 6-й годині вечора дають кофе, масло й хліб, ковбасу, цукор, варення, тістечка. У мене є багато нової одежі, також гарні туфлі й багато дечого іншого. Мамо, не журись, мені тут добре.

Зі мною також роблять Пого-

ріла Маруся, Туз Маруся, Григоренко Клава, Новікова Валя й інші дівчата. Кожна з нас має окреме ліжко, матрац, простирало, 2 ковдри, подушку. Крім того, в нас є різний посуд, шафа, стіл і стільці. Хай, мамо, Ліда живе з тобою й нікуди не їде: ні до батька, ні до бабусі. Через рік, а може, ще раніш я буду дома.

Коли приїду, то привезу вам подарунки. Мамочко, не журись. Привіт знайомим, тьоті Галі і Францеві.

До побачення, мамочко, Лідочко й Количко! Живіть дружно й щасливо.

Ваша Віра Лихопоєнко.

Рудольф Вірхов, як дослідник народного фольклору

БЕРЛІН. — «Геній має в собі щось універсального!» — писала пані фон Штаель. Геніальному чоловікові не вистарчас його навіть не раз багатостороння фахова праця. Він сягає до сусідніх ділянок, або dokonує свою спеціальну працю під світоглядною перспективою гармонійного співвідношення творчості і життя.

Це відноситься також до великого німецького лікаря Рудольфа Вірхова, що був найбільшим патологом свого часу, а також надзвичайно добре знав і інші ділянки медицини. Він проложив також міст від анатомії до антропології і від етнології до дослідів народного фольклору німецького народу. Тим самим зв'язав він розділені до тієї пори ділянки історії природи і культури людей. Як молодий хлопець, а пізніш, як студент медицини, досліджував він пильно проблеми праісторії німецького народу. Свою першу працю з тієї ділянки помістив

він в журналі «Балтійські студії».

Не зважаючи на свою пізнішу широку лікарську і політичну діяльність, продовжував він далі свої досліді фольклору і заснував славно «Берлінське товариство антропології, етнології і праісторії», що видавало журнал під такою самою назвою. Він пильно студіював расові особливості народу. Переходячи до питання про повстання рас, хоча скептично ставився до науки Дарвіна і Гекля, провадив свої досліді також над черепом мали. Цікавився широко дослідіми археолога Шлімана біля розкопок Трої і Мікенів і сам написав цікаву працю про культурний ступінь старої кам'яної доби. Однак, найбільше уваги присвячував Вірхов німецькому фольклорові і оснував навіть «Музей німецької народної ноші і домашніх виробів» і своїми працями викликав зацікавлення для дослідів фольклору.

Землепорядкування в Миколаївській Генеральній Окрузі

Не дивлячись на недостачу с.-господарчого населення і відсутність сільськогосподарчого інвентаря, особливо тяглової сили, все ж у Генеральній Окрузі Миколаєва перехід колгоспів в індивідуальні господарства є вивершений. Німецьке сільськогосподарче керівництво Генеральної Округи рішило цей перехід зробити всякими засобами.

І так це землепорядкування зроблено для 194 колгоспів,

які показали здатність індивідуально господарювати і приносити господарчу користь, ці колгоспи переведені в індивідуальні господарства. Для 60 колгоспів вже є карти наділа землі. Там, де необхідні землепорядчі роботи, через нестаток землепорядчиків, не дивлячись на це, все ж багато вже зроблено. В заливених 134 колгоспах до наступу зими землепорядження також має бути закінченим.

Музей Тараса Шевченка в Кирилівці

ЗВЕНИГОРОДКА. — Часопис «Рідне Слово» приносить таке цікаве повідомлення:

В с. Кирилівці, на батьківщині великого українського поета-художника, відновлено музей Тараса Шевченка. Дякуючи уважкому ставленню з боку німецької і української влади, музей зберігається в належному стані та відповідно провадить свою роботу. В 6-ти кімнатах розміщені матеріали, які розказують нам про життєвий шлях та літературно-громадську діяльність поета-художника: картини, скульптури, ілюстрації, рукописи і інше.

Нарід шанує пам'ять Тараса Шевченка. Щоденно приходять до музею численні відвідувачі з околиць сіл і районів. Привертає музей велику увагу і німців — цивільних і військових. Музей Шевченка відвідав також Київський генеральний комісар Магунія, професор граф Кессель і інші. Відвідувачі залишають музей, сповнені найкращих почуттів до Шевченка.

Нове життя Канева

КАНІВ. — Канів — одне з найстаріших міст України. Мальовничо розташовалося воно на високих горах і по зелених балках та по широких низинах величного Дніпра. Багато віків налічує це давнє місто, а ще більше лиха: місто били, руйнували і палили, але минав час, рани гоїлися, все відбудувалося і поступово відроджувалося життя. З найдавніших часів якимсь чудом у Каневі залишилася найстаріша пам'ятка — собор Успенія, що був свідком невимовно тяжких страждань цього тисячолітнього міста.

Як і в багатьох інших містах і селах по Дніпру, у Каневі протягом двох місяців минулого року лютувала жорстока війна, яка завдала багато горя та осиротила чимало людей. Сотні великих і малих будинків у центрі міста зовсім зруйновані, побиті і спалені. Готель біля могили Шевченка, велика мебельова фабрика і міст через Дніпро також загинули.

Минув рік, і життя починає входити в своє певне річище: відновлюється десятки будинків, мостів, відбудовується фабрика, налагоджується економічне і торговельне життя. Велику участь у цій відбудові бере і канівська райспоживспілка, що обслуговує 52 населених пункти одного з найбільших районів Канівської області. Багато уваги віддає і відновленню роботи виробничих підприємств. Райспоживспілка організувала шапкарню, ткацький цех, молочно-кравецьку майстерню, чоботарню, цех для засолу риби, Ідальню, пекарню та млин; більшість із цих підприємств уже виділено, і вони працюють.

Нарада по сортовипробуванню с.-г. рослин при Миколаївському с.-г. відділі Генеральної комісаріату

На початку вересня 1942 р. при с.-г. відділі в м. Миколаєві відбулась нарада всіх сортовипробувальних господарств і станцій під проводом німецьких с.-г. керівників і референтів.

Головним питанням наради була реорганізація дослідчої справи застосування нових агро-технічних методів по обробці ґрунту, догляд за с.-г. рослинами, селекція і насінньоводство.

Особливої уваги було приділено досліді з нових культур: олійних, тютюну, бавовни і таке інше.

Під час наради була організована с.-г. виставка, на якій було показано всі рослини, які культивуються на сортовапро-

бувальних господарствах Миколаєвщини.

Серед них були досить цікаві експонати: рис, картопля, помідори й інші культури.

Дуже цікаві експонати показав пан Кухаревський з Херсонської овочево-дослідчої станції, який шляхом селекційного відбору вивів нові сорти помідор: Гумберт II К, штабовий і інші.

Ці сорти цінні для консервування, транспортабельні і дають врожай 492 цнт. з гектару площі. Крім того, що всі експонати мають велику врожайність, було також встановлено, що вони мають смак дуже добрий, що було встановлено спеціальною дегустациєю німецьких та українських фахівців

Підготовка бавовняників у Херсоні

Велику роль відіграє бавовносіяння на терені Миколаївської Генеральної округи і на півдні України.

Сільське господарство наших сіл вже добре знайомо з агротехнікою цієї культури, а також з сортуванням її на ґатунки.

З цією метою, щоб удосконалити наші досягнення, відділ сільського господарства при херсонській дослідній бавовняній станції організував курси 60 німецьких і українських агрофахівців, які в майбутньому мають цілком запровадити висококультурне бавовносіяння в районах Миколаєвщини.

Вісті з району

Школа працює

Згідно розпорядження Гейбітс-комісара та Відділу Народної Освіти м. Олександрії, Марто-Іванівська початкова школа розпочала заняття з першого вересня ц. р.

До школи повинні ходити 93 учні. Дякуючи старості с. Марто-Іванівки п. Сокуреньку Сидору Мусійовичу та уповноваженому громадвору № 22 с. Мар.-Ів. п. Сокуреньку Саві Фаліновичу, школу в основному підготовлено до нового навчального року. Зроблено ремонт 37 парт, зовнішню і внутрішню побілку школи, сараю і учительської квартири, поставлено ґрубу та зроблено чимало дрібного ремонту.

Тепер учні нашої школи мають, де навчатися грамоти. Батькам потрібно посилати щоденно своїх дітей до школи та по-батьківському, серйозно поставитися до виховання і навчання своїх дітей; потурбуватися, щоб вони поменше вешталася по вулиці вдень, а ввечерами між дорослою молоддю. Тоді учні добре будуть навчатися в школі.

Зав. школою Репенько.

Вчителька Колос.

Українське рибальське товариство в Черкасах

ЧЕРКАСИ. — В Черкасах основано було рибальське товариство «Український рибалка», що міститься в Черкасах і вилує рибу в Дніпрі. За перше півріччя поточного року повинно вилувати 745 центнерів риби.

У Черкаському районі організовано ще одно рибальське товариство на річці Тясмині. Правління т-ва «Тясминський рибалка» міститься в селі Бузуків. Рибалки цього т-ва вже розпочали свою працю.

Постанова суду

Надзвичайний Суд в Ніколаєві засудив до 3-х років каторги сільського робітника Івана Попова з Привільного за заборонене перетримання зброї. Засуджений не здав старого револьвера. Лише тому, що він не застосував зброї відкрито, Суд пощадив карати його стратою, але потрібно відмітити, що надалі перетримання зброї та амуніції і в менш тяжких випадках буде каратися стратою.

Того ж дня мали відповідати

портові робітники:

Анатолій Макаров,

Павло Шевченко,

Петро Березакін

з Ніколаєва, тому що вони укралі з хлібного розподільника 38 хлібів вагою на 76 кг. Тому що вони своєю поведінкою довели до небезпеки покриття істотних потреб місцевого населення, Суд засудив кожного до 4 років каторги. Переховувачка Конічина з Ніколаєва одержала 1 рік 3 місяці каторги за те, що вона продавала украдений хліб.

Об'ява

Редакція газети «Олександрійський Бюлетень» купує писемні столи та стільці.

З пропозиціями звертатися до редакції «Олександрійського Бюлетеня», Управська, 57.

Редакція.